

Høringsnotat KUD Prop. 1 S (2019-2020) - Statsbudsjettet 2019 (Familie- og kulturkomiteen)

1. Fordeling av spilleoverskudd til kulturformål (del 3, kapittel 5.2.1)

Formål som kan motta spillemidler

Mange tiltak og prosjekter er realisert gjennom overskuddet fra Norsk tipping. Fra 2015 har tippeneøkkelen fordelt overskuddet til idrett (64 pst), humanitære organisasjoner og kultur (begge med 18 pst). I en tid der enerettsmodellen er under press fra utenlandske spillselskaper er det viktig at tippeneøkkelen ikke undergraves. Når nye mottakere tar del i tippeoverskuddet, kan det i ytterste konsekvens svekke enerettsmodellens legitimitet og Norsk tipping som aktør og garantist for ansvarlige spill.

Norsk musikkråd og mener det må etableres en mer prinsipiell tilnærming til hva tippeoverskuddet skal brukes til. Offentlige kulturoppgaver og tilskuddsordninger til drift bør ikke finansieres fra overskuddet til Norsk Tipping, men over det ordinære kulturbudsjettet. Det er en stor utfordring for mottagerne av slike driftstilskudd at de først vet om tilskuddsnivået halvveis ut i budsjettåret.

Logikken i dette forsterkes av enerettsmodellens legitimitet handler om 1) ansvarlige spill og 2) at overskuddet kanaliseres til positive tiltak i nærmiljøet som kommer lokalsamfunnet til nytte. Dette betyr i praksis at kulturandelen må forbeholdes den kulturelle grunnmuren som kulturfrivilligheten utgjør og de rammebetingelser disse er avhengig av, herunder egnede lokaler.

Forslag:

- Kulturens andel av spilleoverskuddet skal forbeholdes den kulturelle grunnmuren som kulturfrivilligheten utgjør.
- Driftstilskudd må enten flyttes til kulturbudsjettet eller sikres som flerårig støtte
- De øvrige formål i fordelingen av kulturandelen i spilleoverskuddet må finansieres over kulturbudsjettet
- Tilskuddet til regionale kulturbygg styrkes og gis en lovmessig forankring

Forslaget innebærer følgende:

• **Utviklingsmidler til arkiv, museer og bibliotek flyttes til kulturbudsjettet**

Disse midlene går i all hovedsak til offentlige institusjoner. Dette kan oppfattes som en slags *tilleggsfinansiering* av offentlige tjenester: Med unntak av privatarkivene, vil offentlige arkiv, biblioteker og museer i det vesentlige motta offentlige grunnbevilgninger, men så kan de altså søke om tippemidler til spesielle prosjekter som normalt burde finansieres over driftsbudsjettet.

• **Kulturens andel av spilleoverskuddet disponeres til følgende hovedområder**

1. Frifond (midler kulturaktivitet for barn og unge)
2. Den kulturelle skolesekken (bringer flere kulturuttrykk inn i skolen)
3. Bygg og utstyr (Musikkutstysordningen, Regionale kulturbygg)
4. Aktivitetsmidler til kultur (herunder regionalt kulturfond)

• **Organisasjonenes driftstilskudd flyttes til kulturbudsjettet *eller* garanteres flerårig støtte**

Flere organisasjoner, blant annet de nasjonale musikkorganisasjonene, mottar sine driftstilskudd gjennom Norsk tippings overskudd. Mottakerorganisasjonene mottar sine tildelingsbrev i mai/juni. Organisasjonene vet med andre ord sine endelige driftsrammer først nærmere halvveis ut i driftsåret. Det er svært krevende for mottakerne å ikke være sikret forutsigbarhet før et halvt år er gått.

• **Lovmessig forankring samt økt tildeling av spillemidler til regionale kulturbygg**

En kommunedelplan for idrett er i henhold til Plan- og bygningsloven obligatorisk for å motta spillemidler til idrettsanlegg (1/3 toppfinansiering). Det er et klart behov for at kommunene utarbeider tilsvarende kommunedelplaner for kultur. Dette bør derfor bli en forutsetning for å motta spillemidler til regionale kulturbygg.

Det finnes ikke en tilsvarende mekanisme for Regionale kulturbygg som for idrettsanleggene. Dette bør som for idrettsanlegg forankres i Plan- og bygningsloven, for å anspore til økte rammer og anerkjennelse av regionale kulturbygg i kommunene. Det vil i sin tur lede til at kommunene i langt større grad har fått en mer samlet tilnærming til de kulturbyggene som den kulturelle grunnmuren er avhengig av, samt at de forpliktelser de måtte påta seg i kommunedelplanen blir juridisk forpliktende. Dette vil utgjøre et kvantesprang fra dagens kulturplaner, for de kommuner som i det hele tatt har dette.

Tildelingen til Regionale kulturbygg bør økes betraktelig. Dette er de lokale kulturhusene som det frivillige kulturlivet i stor grad benytter til å øve og fremføre. Idrettsanlegg i kommunene ble i 2019 tildelt kr 1491,8 millioner mens Regionale kulturbygg ble tildelt kr 56,42 millioner av spilleoverskuddet. Det er i overkant av 26 ganger mer til idrettsanlegg enn kulturbygg over tippeneøkkelen (26,44 ganger). I 2013 ble det tildelt 135,1 millioner, i 2017 ble det tildelt 47 millioner og i 2018 ble det tildelt 51,7 millioner.

Dersom Kulturkomiteén mot formodning ikke skulle finne rom til å gjøre disse prioriteringene i årets budsjett ber vi om at det gis tydelige signaler til neste års budsjett om endring av praksis.

Norsk musikkråd vil også ta opp følgende:

2. Kulturdepartementet - kap 315/76 – Tilskudd til fritidsaktivitet for barn og unge

I likhet med idretten ønsker det frivillige kulturlivet å bidra til inkludering og mangfold. Forutsetningene for å make dette vil variere, men både språklige og kulturelle forhold er barrierer som det frivillige kulturlivet kan bidra til å bygge ned.

Norsk musikkråd er derfor glade for at vår anmodning fra i fjor om en søkbar tilskuddsordning for inkludering og mangfold nå er lagt inn i budsjettet med 5 mill. kr. Vi hadde imidlertid helst sett at forvaltningen av disse midlene ble foretatt av det frivillige kulturlivets egne paraplyer, det er her den rette kompetansen er plassert. I fall forslaget om at Kulturtanken skal administrere ordningen likevel opprettholdes, bidrar vi selvsagt med råd.

3. Kulturdepartementet - kap 323/78 – Driftstilskudd Norsk musikkråd

Norsk musikkråd mottar årlig driftstilskudd fra Kulturdepartementet. De siste årene har vi valgt å prioritere økte driftsmidler til musikkorganisasjonene fremfor en nødvendig styrking av sekretariatet. I august 2018 ble Norges Korforbund og Norges Musikkorps Forbund tatt opp som medlemmer i Norsk musikkråd, og økte dermed antall medlemskap i paraplyen med 68 prosent. Hele musikkfrivilligheten er samlet i ett fellesskap med om lag 250.000 medlemskap. Innmeldingene har medført en nødvendig og omfattende organisasjonsgjennomgang og utviklingsprosess.

Ser en på oppslutningen av ulike interesser og sjangere på kulturfeltet, er musikk blant den mest utbredte aktiviteten. Å delta i musikk fremmer livskvalitet, sosial inkludering og en bærekraftig livsstil. Slik bidrar vi i arbeidet med å realisere FNs bærekraftsmål. Aktiviteten i musikkfrivilligheten inkluderer, gir kulturell og sosial kompetanse, motvirker ensomhet og reduserer psykiske helseproblemer. Slik bygges bro mellom ulike grupper og utenforskap blir redusert. Vi bidrar også til en mer bærekraftig livsstil, med redusert forbruk, hver gang noen velger kor-, band- eller korps som hobby, fremfor mer konsumorienterte aktiviteter.

For å ivareta fordoblingen i medlemsmassen, nå ut til flerkulturelle musikkorganisasjoner, være et profesjonelt ressurscenter for medlemsorganisasjoner vil vi i de kommende budsjettøkninger søke om økning i driftstilskuddet.

4. Kunnskapsdepartementet - kap 254 – Studieforbund

Studieforbund og tilskudd til kurs og opplæring er en helt nødvendig del av et kompetent frivillig musikkliv. Kunnskapsbudsjettet for 2020 foreslår et kutt i opplæringstilskuddet på 10 millioner. For Norsk musikkråds medlemsorganisasjoner alene utgjør dette et rent tap på 3,3 millioner neste år, av penger øremerket kvalitetsbevisst opplæring i hele bredden av musikkorganisasjoner.

Fra 2021 er hele dette området foreslått overført fra Kunnskapsdepartementet til Kulturdepartementet. Vi anmoder komiteen om å være særlig observante på at den sum dere arver fra 2020-budsjettet har vært utsatt for ubegrunnede kutt, og i dag kun tilsvarer halvparten av midlene feltet hadde til rådighet i 1990-årene.

Med vennlig hilsen

Bjørgulv Vinje Borgundvaag
styreleder

bjorgulv@musikk.no
Telefon: 924 22 924

Bjarne Dæhli
generalsekretær

bjarne.daehli@musikk.no
Telefon: 950 62 358

Om Norsk musikkråd

Norsk musikkråd er et samarbeidsnettverk og en interesseorganisasjon for musikklivet i Norge. Vi samler hele musikkfrivilligheten, våre medlemsorganisasjoner består av kor, korps, band, orkestre og konsertarrangører, festivaler, tilrettelagte grupper, organiserte dirigenter, musikkterapeuter, musikkpedagoger, internasjonale utøvere og andre kulturarbeidere.